

ÜLESTÕUSMISAJA II PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ap 2:42-47)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Neil päevil olid kõik usklikud üha apostlite õpetuses ja osaduses, leivamurdmises ning palvetes. Kogu rahvas oli hirmul imetegude ja tunnustähtede pärast, mis sündisid apostlite läbi. Aga kõik usklikud hoidsid kokku, ning kõik nende omandus oli ühine. Nad müüsid ära oma vara ning jagasid raha igapähele nii palju kui ta vajas. Usklikud olid päevast päeva ühel meelel pühakojas, nad murdsid leiba oma kodudes ja sõid üheskoos ning olid rõõmsad ja üksmeelsed. Nad kiitsid Jumalat, ja kogu rahvas pidas neist lugu. Issand aga saatis nende hulka üha enam neid, kes pidid õndsaks saama.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 118:1.4. 13-14. 22-24 R:1a)

R: Täna Issandat, sest tema on hea.

Täna Issandat, sest tema on hea
ning tema heldus kestab igavesti.

Õelgu need, kes kardavad Issandat:
tema heldus kestab igavesti.

R:

Mind löödi ja tõugati, et ma kukuksin,
kuid Issand hoidis mind langemast.

Õelgu need, kes kardavad Issandat:
tema heldus kestab igavesti.

R:

Kivi, mille hoonehitajad ära põlgasid,
on nurgakiviks saanud.

See on päev, mille Issand on teinud,
rõõmustagem ja hõisakem selle üle.

R:

(Teine lugemine 1Pe 1:3-9)

Lugemine püha apostel Peetruse esimesest kirjast:

Kiidetud olgu Jumal, meie Issanda Jeesuse Kristuse Isa. Tema on meid oma suurest halastusest uuesti sündida lasknud elava lootuse sisse Jeesuse Kristuse surnuist ülestõusmise läbi, et me saaksime hävimatu, laitmatu ja kadumatu päranduse. See pärisosa on taevas tallele pandud teile, kes te olete usu kaudu Jumala väe läbi hoitud õndsuseks, mis aegade lõpul avalikuks saab. Sellepärast, olge rõõmsad – kuigi teid ehk lühikeseks ajaks proovile pannakse –, et teie usk saaks läbi katsutud ning leitaks hinnalisem olevat kullast, mida küll tulega proovitakse, aga mis koos maailmaga kaob. Nõnda saate teiegi oma usu läbi osa kiitusest, kirkusest ja aust, siis kui Kristus ilmub. Teie ei ole teda küll näinud, kuid armastate teda siiski, usute temasse, ehkki te pole teda näinud. Aga uskudes te saate osa ülevoolavast rõõmust ja autäiusest, siis kui te saavutate usu eesmärgi: oma hingeõndsuse.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 20:29)

Halleluuja. Et sa mind oled näinud, Toomas, siis sa usud, kuid õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad. Halleluuja.

(Evangeelium Jh 20:19-31)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Nädala esimese päeva õhtul, kui jüngrid olid riivistatud ukse taga, hirmust juutide ees, tuli Jeesus ja seisis nende seas ning ütles: “Rahu olgu teiega.” Ja kui ta seda oli öelnud, näitas ta neile oma käsi ja külge. Jüngrid said Issandat nähes väga rõõmsaks. Jeesus aga ütles taas: “Rahu olgu teiega. Nii nagu minu Isa on mind läkitanud, nõnda läikitan ka mina teid.” Ja kui ta seda oli öelnud, puhus ta nende peale ja ütles: “Võtke vastu püha Vaim! Kellele teie patud andeks annate, neile on need andeks antud; kellele te patud kinnitate, neile on need kinnitatud.”

Aga Toomas, üks kaheteistkümnest, keda hüüti Kaksikuks, ei olnud nende hulgas, kui Jeesus tuli. Ning jüngrid ütlesid temale: “Me nägime Issandat.” Aga tema ütles neile: “Kui ma ei näe tema kätes naelte jälgi ega pane oma sõrme naelte asemesse ja oma kätt tema külje sisse, siis ma ei usu.”

Kui kaheksa päeva pärast olid jüngrid taas toas ja Toomas oli ühes nendega, tuli Jeesus, olgugi et uks oli riivis, seisis nende keskel ja ütles: “Rahu olgu teiega!” Seejärel ütles ta Toomasele: “Pane oma sõrm siia ja vaata minu käsi; siruta oma oma käsi siia ja pane see minu külje sisse, ning ära ole uskmatu vaid usklik!” Toomas vastas ning ütles talle: “Minu Issand ja minu Jumal!” Aga Jeesus

ütles talle: “Et sa mind oled näinud, siis usud sa; õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad.”
Ja Jeesus tegi veel teistsuguseidki tunnustähti oma jüngrite ees, mida ei ole kirjutatud sellesse raamatusse. Aga need siin on kirjutatud, et te usuksite, et Jeesus on Jumala Poeg, ja et teil uskudes oleks elu tema nimes.
See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, pole kahtlust, et evangelist oli surmtõsine, kui ta kirjutas: “Nädala esimese päeva õhtul, kui jüngrid olid riivistatud ukse taga, hirmust juutide ees, tuli Jeesus ja seisis nende seas...”

Nojah, aga Jeesus oli ju ka juut, nii et sellest võiks teha üldistava järelduse: hirmust juutide eest ei tasu end peita riivistatud ukse taha, sest mõni neist oskab tulla ka läbi ukse... Evangelist mõtles tõsiselt, aga välja kukkus naljakalt, kas pole.

Suhted kristlaste ja juutide vahel on ajaloos olnud pingelised, kuid samas on mõlema religiooni vundament üks ja seesama. Kindlasti aitab just huumorimeel meil nii paljudestki teravatest probleemidest üle olla, kui me keskendume emotsioonide ja väiklase vimma asemel sõbralikule tundmaõppimisele ja analüüsile, et olla rõõmus ühisosa üle ja suhtuda erimeelsustesse mõistvalt. Tuleb uskuda, uskuda sellesse, et meie elul on mõte ja leppimine on võimalik. Me loeme patutunnistuse...

Jutlus

Armsad õed ja vennad, õndsad on need, kes ei näe, aga siiski usuvad. Hmm... ei näe... Aga kas keegi teist on näinud igavikku? Või lõpmatust? Esiteks polegi küsimus niivõrd nägemises kui aru saamises, ja teiseks on mõisted “igavik” ja “lõpmatus” religiooni valdkonda kuuluvad terminid. Füüsikalises maailmas saame rääkida ainult “määramatusest” – sellest, et maisel inimesel endal on nii algus kui lõpp, kuid teda ümbritseva reaalsuse algust ja lõppu pole ta suuteline määratlema. Inimteadvus on aga programmeeritud lõpmatusele ega jää seetõttu määramatusega rahule. See tuleb eriti selgelt esile, kui inimene üritab ette kujutada midagi, mis oleks lõpmatult väike. Isegi siin ei saa ta ühegi pakutud kindla väärtusega nõustuda ja küsib ka kõige väiksema aineosakese puhul: jah, see on tõepoolest väga väike, aga mis ikka oleks sellest veel väiksem?

Kas pole seesugune rahulolematus lausa otseselt tunnetatav reaalsus, mis kinnitab, et inimhing on pärit lõpmatusest ja pöördub kunagi sinna tagasi. Sellest tunnetusest lähtudes on religiooni põhiolemus lihtsalt kogum täiesti loogilisi ja teaduslikult korrektseid järeldusi.

Jeesus, nagu evangeelium temast kõneleb, oli saadik teispoolsusest. See tähendab, ta tuli alguse ja lõputa universumist nii energias, ajas kui ruumis, mis kõik ei ole küll maiste vahenditega haaratav, kuid on tunnetuse seisukohast sama reaalne kui meile tuntud materiaalne maailm.

Jeesus muidugi teadis, et Toomas saab olema ainus inimene, kellel avaneb võimalus panna oma sõrmed tema haavadesse, ning et apostlid olid ainsad, kes seda oma silmadega pealt nägid – kõigile ülejäänutele jääb kogu sündmus vaid jutustuseks, mis võiks samahästi olla ka ilukirjanduslik väljamõeldis.

Võibolla peaks aga lähenema tänasele kirjakohtale hoopis teisest küljest ja küsima: kuidas oleks teispoolsusest tulnud Jumala saadik pidanud rääkima inimestele igavikust nii, et see poleks kaotanud nende tahtevabadust, et see poleks taandanud neid kõiki lihtsalt lineaarse programmi järgi töötavateks masinateks?

Armsad õed ja vennad, mind on alati häirinud, et sõna “ortodoksia” on tõlgitud “õigeusuks”, sest kes ikka oskaks päris õigesti uskuda? Kui me ei saa aru tõest ja õigusest nii nagu Jumal, siis oleme me kõik pigem valeusulised ning meie osaks jääb üksnes valida kõigist valedest välja need, mis meile hetkel kõige rohkem tõena tunduvad.

Kuid mitte ainult igavik – ka see maailm on meile arusaamatu. Miks küll on olemas sõjad, miks peab mõni hea inimene surema noorelt ja paljud lurjused elavad vanaks, miks on mõne inimese usuantenn nii kõveraks keeratud, et ta Jumala asemel pigem kuradisse uskuma hakkab? Miks on pühad kirjad täis vastuolusid, mis inimesi õigema usu pärast üksteist põlgama ja lausa hävitama ajendavad? Miks osutub tõde, mille tõesust me ei saa kontrollida, valega praktiliselt samaväärseks?

Meil ei ole nendele küsimustele paraku selget vastust ega muud võimalust, kui et meil tuleb minna läbi elu, tunnistades oma tõesid aeg-ajalt valedeks ja valesid jälle tõdedeks. Kuid isegi siis, kui meil on raske uskuda, peame ikkagi lootma, et kord antakse meile võimalus pöörduda tagasi sinna, kust me oleme pärit, tema juurde, kes meid on loonud ja lunastanud. Aamen.